

Stokerijmolen Kuurne - Maelguelemolen Kortrijk

Samenstelling door Rudy Verbrugghe

Alhoewel de Kuurnse Stokerijmolen heden ten dage een Kuurns monument is, en sinds mensen geheugenis een blikvanger langs de Brugsesteenweg, is hij eigenlijk van Kortrijkse oorsprong. Hij was eerder gekend als de Maelguelemolen van het Kortrijkse Goed ter Maelguele. Hij stond oorspronkelijk op de hoek van de Aalbeekse Steenweg en de huidige Concédreef.

Er waren hier in de loop der eeuwen heel wat woelige tijden, oorlog, honger, epidemieën enz. In oorlogstijd was een molen een uitstekende uitkijkpost voor de partij die hem in handen had. Zodoende werd die nogal eens verwoest door de ene partij die niet wou dat de andere partij er gebruik zou van maken. Gedurende de tachtigjarige oorlog, 1568 – 1648, vielen de Malcontenten via een list de stad binnen in de nacht van 26 op 27 februari 1580. Zij zaaiden er dood en vernieling. Eind jaren 1500 waren er hier nogmaals oorlogstijden aangebroken en de Maelguelmolen verdween van het toneel in 1580.

Voor we dus aan de Kuurnse geschiedenis van de molen beginnen hebben we dus eerst een brok Kortrijkse geschiedenis. Onderstaand artikel* bracht toch al het een en ander aan het licht over het verre verleden van het Maelguele Goed met zijn molen. *Daarover vinden we in de Handelingen nieuwe reeks LXVIII uit 2003 van de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, een mooi artikel door J. Mattelaer en J. Vanbossele, “ Het Goed en de Molen te Maelguele” op blz. 95 – 101.

Een van de belangrijkste eigenschappen van de Kortrijkse armendis was het goed Maelguele, genoemd het goet vanden Disch vanden aermen van Cortryck. Palend aan het goed stond de Maeguelemolen, waarover verder. Haast zeker vormden beide oorspronkelijk één geheel. Of er een verband bestaat tussen de naam van het goed en Pieter Maelgheule die in 1367/68 ene Jan Schinkel van live ter doet bracht (vermoorde), is niet gekend.

Te Maelguele, de of ter Malgeule, Maelgheule, Malegeye, Maelgheyle of Maelgheil, werd tussen 1434 en 1440 door de gebroeders Jacob en Egidius van (der) Mandele aan de dis geschonken. Het bestond uit een schoon bewaelt pachtgoet met erven en afhagen, gelegen buuten de Rysselpoorte aan weerszijden van de Aalbeeksestraat. Het paalde ten westen aan de landerijen van Hoogmosscher en de straete an de Vierschaere, ten noorden aan de Heerstrate nar Ryssel (nu de Markesesteenweg) en de Steenbruggemolen, ten oosten aan de Lampernesse en ten zuiden ongeveer aan het straetkin vanden Beverlay. Ten zuiden van de Beverlaai lag het goed Bassecourt of Baysecour. Oudste vermelding daarvan is van 1345 en was 3,5 bunder, een goede 5 ha, gelegen

buiten de Doorniksepoort aan de Oliegracht en strekkende tot de heerscepe van Walle. Het was gehouden van de Spijker van Kortrijk.

Te Maelguele had een oppervlakte van 20 bunder, ongeveer 30 ha, hetzij 18 bunder onder winnend land en meersen en een foncier van twee bunder. Het register van Acten en Contracten uit 1444 spreekt slechts over 18 bunder, maar dat is wellicht zonder het foncier. Naast de straat van Tourcoigne naar Kortrijk (Aalbeeksestraat) liepen over het goed drie wegen. Aan de westkant vanuit de Aalbeeksestraat de weg naar de Pottelberg en aan de oostkant de Langhehaeghestraat, en de voetweg zo men gaat uit de Langhe Hogestraete naar het disgoet en de kapelle ten Putken. Het Lange Haeghestraetkin liep van aan de paalsteen van de banmijl tot voorbij de Scheusmullne of Maelgeulemolen, waarover verder.

De omwalde hoevegebouwen lagen rechts van de Aalbeeksestraat ongeveer tussen de Mgr. Haernelaan en de Bethunelaan. Een met bomen beplante dreef liep van het hof naar de straat. De wal kon via een gracht naar de Oliegracht afgewaterd worden. De gracht werd in 1451 gegraven of uitgediept. De Oliegracht is het gedeelte van de stadsgracht tussen de Rijselse- en de Doorniksepoort.

Behalve de naam van hun vader, Jan van (der) Mandele, is er over de herkomst van de schenkers niets bekend en of er enige verwantschap bestaat tussen de voornoemde Jacob de Mandele, die we in 1448 ontmoeten als clericus van het bisdom Doornik of met Wouter van der Mandere, in 1454 proost van de O.L.V. kerk, valt niet te achterhalen.

De van (der) Mandele's, te oordelen naar hun vrijgevigheid, behoorden tot een rijk Kortrijks poortersgeslacht, want naast Te Maelguele kochten ze op 24 september 1430 van Gildof van Halewyn, alias de Duerwaerdere, heer van Lede, en zijn vrouw Johanna van Gistel, een rente van 23 razieren en één havot haver, die ze aan de dis afstonden. De rente was bezet op het leen te Moorslede in Outryve, gehouden onder de Steenen Man van Oudenaerde. Ze werd gewonnen op een partij land nabij de Putkapel te Kortrijk en moest jaarlijks op 15 maart vereffend worden.

Te Maelguele was opgedeeld in vier percelen. Drie ervan waren in 1430 eigendom van Maria van Steenbrugghe, weduwe van Daniel de Huusman. De broers Jacob en Egidius van der Mandele kwamen op een nogal omslachtige wijze in het bezit van het goed. Eerst kocht Egidius op 10 juni 1430 van Maria van Steenbrugghe het foncier van 2 bunders groot, dat ze hield van Geraard de Tolnaere van zijn goed Te Diestvelde. Op 10 december 1436 werd het foncier onterfd en op 15 december overgedragen aan de dis. Op 12 augustus 1430 kochten Jacob en Egidius van genoemde Maria van Steenbrugghe 3,5 bunder akkerland, opgesplitst in 2 kavel en gehouden van Gildhof van Halewyn, van zijn heerlijkheid Te Moorslede. Op 20 mei 1434 verzaakte Gildhof aan zijn leenheerlijke rechten en op 6 december schonken Jacob en Egidius de 2 percelen aan de dis.

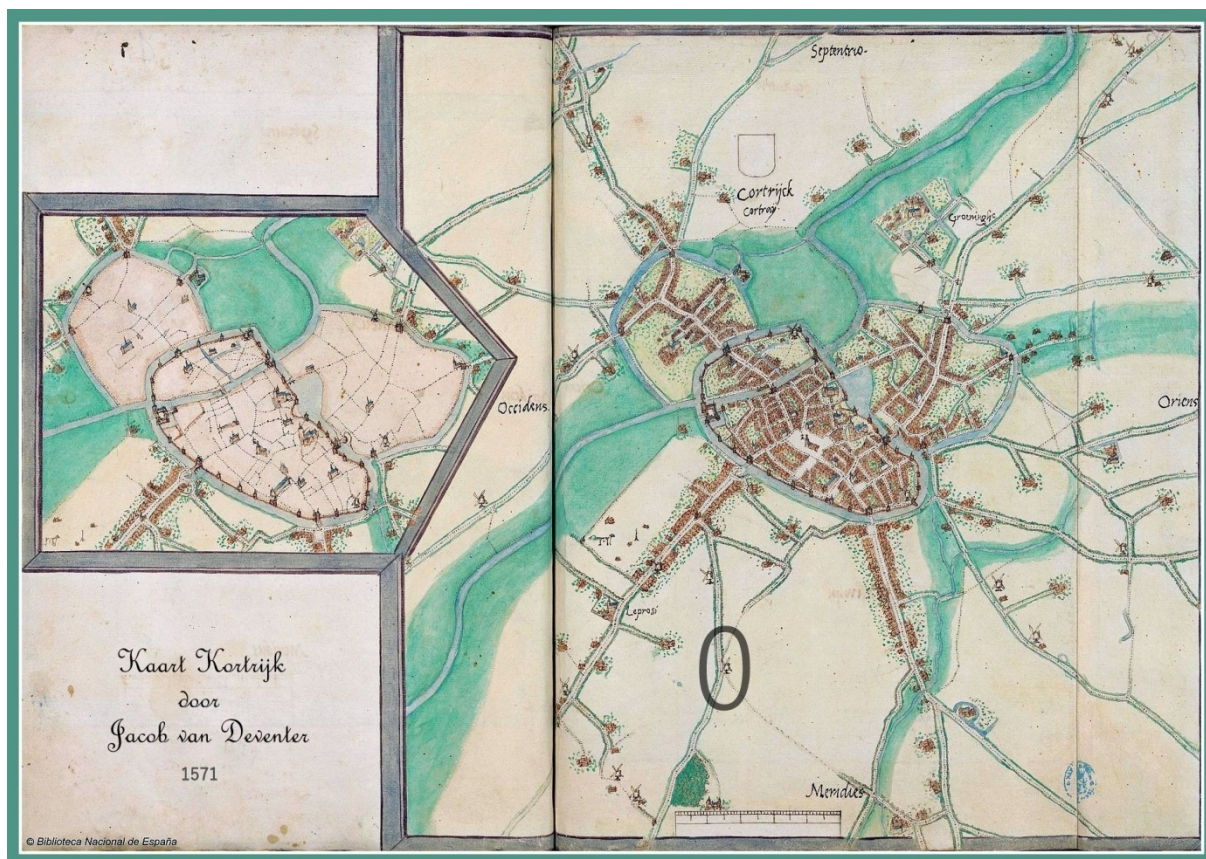
Diezelfde 12 augustus 1430 kochten de broers van de genoemde Maria een derde partij land met een oppervlakte van 9,5 bunder (goede 14ha) en 3 jaar nadien, op 12 februari 1434(n.s.) van de echtgenoten Hendrik Domsdach- Veedele van Waleghem, een belendend perceel van 5 bunder. Beide partijen waren gehouden van Jonkvrouw Katarina Scaecx, weduwe van Geraard van Halewyn, van haar heerlijkheid Te Mosscher. Op 26 mei 1434 deed Katarina met toestemming van haar voogd Jan, heer van Praet en van der Woestine, afstand van haar rechten ten voordele van de kopers, die

de 2 partijen op 16 januari 1435 (n.s.) aan de dis overdroegen. Aan de schenking waren 2 voorwaarden verbonden, namelijk dat de schenkers levenslang het refert van blaeynghe zouden behouden en dat de opbrengst van goed, i.c. de pacht, zou dienen omme te distribuerene de sondachsche provene aan de armen van Kortrijk. De pacht moest dus iedere zondag aan de armen een extra maaltijd waarborgen. Het Register van Acten en Contracten vermeldt de opeenvolgende pachters, Joos de Hont, 1444/45, Jan de Hond, 1454, Michiel Roose, 1461 en Hendrik Roose, 1498.

In 1583 werd de hoeve uitgebaat door de erfgenamen van wijlen Laureins de Jaeghere en bedroeg de pacht 18 pond grote. In mei 1885 werd de pacht tegen dezelfde voorwaarden overgenomen door Laureins Scheirlinck en Bouwdewijn Tanghe. Vanwege de oorlogsomstandigheden bleef het hof geruime tijd onbewoond. In 1633 was het verpacht aan ene Guillaume van Mandele voor 50 pond grote, dit is bijna het drievoud van de vorige pacht. Volgens een opmeting uit 1640 had het goed een totale oppervlakte van 19 bunderen en 2 honderdlands, ongeveer 30 ha. Een minder prettige bijzonderheid was dat in de uiterste westhoek van Te Maelguele, langs de weg naar de Pottelberg, palend aan de straat aan de vierschaar de galg was opgericht. Daar hadden de officiële executies plaats. De galg bestond uit 3 in de grond geheide houten palen, onderling verbonden door 3 dwarsliggers, waaraan de lussen werden vastgemaakt. Onze galg bood plaats voor zes personen. Op die manier waren de gevangenen niet overbevolkt en wie via de Pottelberg naar Kortrijk kwam was gewaarschuwd.

Om het geheel af te ronden kochten de dismeester op 27 maart 1603 van jonkvrouw Katarina van Erpe, vrouwe van Hoogmosscher, een stukje grond waar voorheen de Schursmuelene had gestaan. Het gaat hier ongetwijfeld over de Maelgulemolen, die voor het eerst opduikt in de bronnen in 1361 met betrekking tot de afpaling van de banmijl van de grafelijke banmolens van Harelbeke. Het stuk vermeldt enkele toponiemen waaronder de namen van molens, waarvan de ligging met zekerheid kan gesitueerd worden, namelijk de Spitaelmuelene, een koren- later een oliewindmolen, gelegen aan de weg naar Menen, eigendom van het hospitaal, de Steenbruches muelen langs de huidige Marksesteenweg en eene muelen die hiet Malgeule. Hij stond op ongeveer 5,5 km. van de banmolen van Harelbeke. De plaats waar wij hem met zekerheid kunnen lokaliseren, namelijk op de hoek van de Aalbeeksesteenweg en de Condédreef, ligt precies op die afstand van de grafelijke banmolens. Hoogstwaarschijnlijk was het oorspronkelijk een graanmolen, daarna een schorsmolen, voor het maken van rum ten behoeve van de leerlooierijen, en ten slotte werd hij omgebouwd tot een oliewindmolen.

De eerste cartografische vermelding van de molen treffen we aan op de plattegrond van Kortrijk door Jacob van Deventer in de tweede helft van de XVI^{de} eeuw. Het landenboek van 1638 van de disgoederen van Kortrijk bevat eveneens een plattegrond van het goet te Maelguele met de aanpalende percelen maar, op de verwachte plaats zien we geen molen. Evenmin op de hier gepubliceerde kaart vinden we een molen behalve de Steenbruggemolen. We mogen er dus redelijker wijze van uit gaan dat de Maelgulemolen, die een schursmuelene was, rond de jaren 1580 hetzelfde lot onderging als de molen van de Groeningeabdij, die op 20 juli 1580 door de soldateska werd in brand gestoken. De hele buurt werd toen trouwens verwoest. In Marke en Bellegem was er in 1580/81 geen enkele hoeve meer bewoond duerdien dat de Pachters de zelve goudynghen abandonneerden ende duer datsy doen overleden waren (gedood). In elk geval, toen de dismeester in maart 1603 van Katarina van Erpe het perceel kocht, stond er geen molen meer.

Maar bijna onmiddellijk daarna duikt hij weer op. Op een stadszicht van de Beaulieu uit 1641, met de krijgsverrichtingen aan de westkant van de stad, zien we duidelijk dat de molen midden de troepenbewegingen zit. Veel later, in het landenboek van het Mosschertiende, opgemaakt door G. De Bal in 1755, wordt hij vermeld in het tweede kanton onder het nr. 266: Sieur Philippus van Ackere bij chynse van den disch van Cortryck, ter causen van eenen oliewindmolen, lochtinck ende molenwal. Hij staat op de hoek van de weg naar Aalbeke en de carriere naar Hoogmosscher, nu Condédreef. Het landenboek van Kortrijk-Buiten uit 1762 geeft er de volgende beschrijving van: Den disch van Cortryck: 't goet te Maelgeule (...) en vierkant erfve in cheyns bebouwt bij Sr. Philippus van Ackere met een huys en oly-windmolen (...) Hier worden het goed en de molen in een adem genoemd.

Vermoedelijk ging hij bij het beleg van de stad door de Franse generaal Jarry, samen met de Hondskotmolen en de Nieuwenmolen, op 29 juni 1792 in de vlammen op. Verdween de Maelguelemlen na 1792 definitief uit het stadsbeeld of werd hij nog opgebouwd? Misschien. In elk geval verschijnt hij voor het laatst in het opmeting verslag van april 1796 van Jan Baptist Bouin, gezworen landmeter van de stad en de kasselrij Kortrijk. Mogelijks is ook dat landmeter Bouin gewoon een ouder plan kopieerde en er toen helemaal geen molen meer bestond.

Tot zover het artikel van P. Mattelaer en J. Vanbossele.

De molen moet er zeker nog gekomen zijn want de geschiedenis verplaatst zich dan naar Kuurne, waar Louis Clement Carpentier de molen koopt. Kocht hij de heropgerichte molen of kocht hij de

restanten van de verbrandde molen ? Alles wijst er op dat Louis Clement de molen kocht. De Maelguele oliewindmolen verandert in 1796 naar een korenwindmolen die verder als naam kreeg van Stokerijmolen. Naast een landbouwbedrijf was er te Carpentiers ook een drankstokerij, waar natuurlijk heel wat granen voor nodig waren.

De Stokerijmolen werd in 1796 opgericht door Louis Clement Carpentier. Hij kocht in Kortrijk de Maelguele molen aan, een houten oliewindmolen op de hoek van de Condédreef en de Aalbeeksesteenweg. Hij liet die overbrengen naar de huidige locatie te Kuurne langs de Brugsesteenweg op 't Hoge. De Brugsesteenweg, van 1750, was eigenlijk nog redelijk nieuw toen. De ligging van de molen was daar eigenlijk uitstekend zowel om de nodige grondstoffen ter plaatse te krijgen of om de afgewerkte producten waar dan ook te leveren. Ook was de nodige windvang, die nodig is om een molen draaiende te krijgen en te houden er optimaal op deze hooggelegen locatie en er was nauwelijks iets in de omgeving die de windvang belemmerde. Daar zou later heel wat verandering in komen.

Bouwheer Louis Clement Carpentier was geboren te Lendeledede op 23 november 1747 als zoon van Joannes en Theresia Bourgois. Hij geraakte in kennis met de Kuurnse Barbara Theresia Holvoet, die op 19 december 1753 geboren was als dochter van Joannes en Maria Catharina Maes. Het koppel huwde dan te Kuurne in Augustus 1774. Bij haar huwelijk is Barbara Theresia reeds landbouwster /distilleerder. Mogelijks was er dus al een stokerij bij de familie Holvoet - Maes vóór 1774. Waarschijnlijk werd er hoofdzakelijk jenever gestookt, die in de loop van geschiedenis zeer populair was in de Lage Landen, Vlaanderen en Nederland. Naast de landbouw en de stokerij zou er ook lange tijd een herberg geweest zijn. In 1803 verklaart pastoor Nollet dat het daar molen/herberg is. Het Kuurns herbergboek geeft ons geen duidelijkheid om welke herberg het toen ging.

Carpentier Ludovicus Clementius X Holvoe(d)t Barbara Theresia augustus 1774 blad 507

Ludovicus Clementius van Lendeledede fs Joannes en Theresia Bourgois.

Barbara Theresia van Kuurne fa Joannes en Maria Catharina Maes.

Nollet 1803 : Carpentier Ludovicus, weduwe, 't Hoge, herberg-molen, 13-1-14 zielen

Kinderen :

Carpentier Ludovicus Clementius ° Kuurne 6 juni 1775

peter Joannes Bernardus Carpentier, meter Maria Catharina Maes

Carpentier Joannes Ivo ° Kuurne 28 december 1776

peter Joannes Holvoet, meter Juliana Theresia Bourgois

Carpentier Maria Theresia ° Kuurne 31 juli 1778

peter Petrus Josephus Carpentier, meter Maria Anna Rosa Holvoet

Carpentier Joannes Michael ° Kuurne 20 september 1780

peter Joannes Holvoet van Kuurne, m. Isabella Theresia Carpentier, Lendeledede

Carpentier Maria Jacoba ° Kuurne 16 oktober 1781

p. Josephus Eligius Holvoet, Bavikhove, m. Maria Jacoba Wallais, Lendeledede

Carpentier Josephus Ivo ° Kuurne 3 juni 1784

peter Josephus Jacobus Carpentier van Lendeledede en wonende te Kuurne

meter Isabella Clara Holvoet

Carpentier Rosalia ° Kuurne 28 november 1786

peter Joannes Verbeke, Meter Maria Jacoba Holvoet, beiden van Kuurne

Carpentier Angela Coleta ° Kuurne 17 april 1789

peter Joannes Melsens, meter Maria Josepha Holvoet

Carpentier Petrus Leopoldus ° Kuurne 17 februari 1791

peter Petrus Holvoet, meter Coleta Melsens

Carpentier Joannes ° Kuurne 13 december 1792

peter Joannes Hottevaere, meter Jacoba Carpentier

Carpentier Amalia ° Kuurne 14 januari 1794

peter Jacobus Holvoet, meter Jacoba Melsens, beiden van Kuurne

Carpentier Maria Francisca ° Kuurne 22 juni 1795

peter Ludovicus Carpentier, meter Maria Theresia Carpentier, beiden Kuurne

Carpentier Louis Clement + 14 thermidor an 10 = 2 augustus 1802 om 9 uur 's morgens, ° Lendelede, 54 jaar, drankstoker, wonend Kuurne, man van Barbe Therese Holvoet, fs Jean Bernard en Marie Therese Bourgois. Aangifte door Louis Clement, distillateur, zoon en Albert Jean Carpentier.

Holvoet Barbara Theresia + 29 augustus 1828 om 3u 's morgens, particuliere, 76 jaar, fa Joannes en Marie Catherine Maes, weduwe van Louis Clement Carpentier. Aangifte door Petrus Leopold Carpentier, stoker, 37 jr, zoon, Thomas Coucke, koopman, 44 jr, wonend Kortrijk, schoonzoon

De Carpentiers waren dus te Kuurne uitgegroeid tot een groot gezin. Het was een familiebedrijf en heel wat familieleden zullen er hun steentje aan bijgedragen hebben. Het was een landbouwbedrijf, met drankstokerij, een molen en zoals we zien hielden ze ook nog herberg, er was heel wat werk, maar het was een groot gezin met daarbij nog heel wat personeel.

Louis Clement junior was dus op 6 juni 1875 te Kuurne geboren en hij trouwde ook te Kuurne.

Carpentier Louis X Vandewiele Barbe 24 prairial an 12 1804

Carpentier Louis Clement, drankstoker, 29 jaar, fs Louis Clement, +, en Barbe Therese Holvoet, drankstookster, ° Cuerne 6 juni 1775

x in 1804 met

Vandewiele Barbe Therese, landbouwster, 28 jaar, ° Cuerne 13 december 1776, fa Pierre Jean en Marie Josephine de Masure, Cuerne.

Getuigen Jean Holvoet, landbouwer te Cuerne, 53 jaar, oom, Albert Carpentier,

Pierre Jean Vandewielle, landbouwer te Cuerne, 66 jaar, vader en

Jean de Boutte, smid te Cuerne, 32 jaar schoonbroer van bruid.

Wanneer precies is nog niet duidelijk maar het echtpaar zou naar Zwevegem trekken om aldaar andere molenwieken draaiende te houden. Ook de jongste zoon geraakte getrouwd en er werd drank gedistilleerd.

Carpentier Petrus Leopoldus X Vanderghinste Dorothea Rosalia 24-11-1813
 Petrus Leopoldus fs Ludovic en Barbe Therese Holvoet
 Van de Ghinste Dorothea fa Philippe en Isabelle Accou.
 BBK 1815 : likeurstoker, Stokeriestraat, Popp B152, pachter
 BBK 1826 : D80, kad. B152, idem 1830
 BRK 1846 secD90 : Petrus is stoker (drank), 54 j, Dorothea stookster 53 j,
 met de kinderen Amelia 25 j, Rosalia 23 j, Silvia 19 j, Ursula 16 j en Hermenie 9 j.
 Allen ° Kuurne, kinderen allen particulier (iemand die niet werkt voor de kost).
 Daarbij het personeel Joannes ° Kuurne 52 j, Petrus Bouckaert ° Izegem 33 j,
 naar Bavikhove op 28 mei 1856, Joannes Dedryvere ° Izegem 31 j, Ivo Sabbe
 ° Pittem 29 j, Nerijs Defoor ° Lendeledede 33 j en Ivo Dejaegher ° Pittem 58 j,
 te Kuurne sinds 6 mei 1849.
 BRK 1857 : sectie D 90, Pierre, stoker, 65 jaar + 15-6-1863. Dochter Amelie,
 stoker en landbouwer, 36 jaar, ongehuwd. Dochter Herminie, stoker en landbouwster,
 18 jaar in 1856, huwde later met Louis Gryspeerdt en blijft op dit adres de zaak
 verder zetten. zie Gezin Louis Gryspeerdt - Hermenie Carpentier.
 Personeel, Nérica Defoort, werkvrouw, ° Lendeledede, 40 jaar, ongehuwd, Jean Emart,
 werkmán, ° Kuurne, 65 jaar, weduwnaar, Constant Vandewalle, werkmán, ° Roosbeke
 25 jaar, Frederic Dewaele, werkmán, ° Desselgem 23 jaar, Pierre Guilleyn, werkmán,
 ° Hulste 24 jaar, naar Hulste op 1-5-1857, Charles Lecluyse, ° Hulste 25 jaar, naar Hulste op
 10-7-1858, Ferdinand Coopman, werkmán, ° Beveren bij Harelbeke, 40 jaar, naar Brugge op
 7-2-1862, van Brugge op 1-4-1862, Ange Wambeke, werkmán, ° Vijve St. Baafs 31 jaar, van
 Bavikhove op 1-8-1857, naar Wielsbeke op 1-3-1860, Pierre Vanruymbeke, werkmán, ° Hulste

27 jaar, van Bavikhove op 10-6-1860, Jean Desmet, werkman, ° Meulebeke 23 jr, van ginder op 22-2-1861, Jean Verhaeghe, werkman, ° Meulebeke 17-5-1830, van ginder op 15-11-1860, hij verlaat Kuurne in oktober 1864 tot 10-4-1866 waar hij woont bij Francois Cattebeke.

Kinderen :

Carpentier Ludovicus ° Kuurne 7 april 1815, get. Ludovicus Carpentier, boer, 40 j

Carpentier Frederic Amand ° 22 februari 1818, get. Andries Gheysens, landman 40 j

Carpentier Amelia Constantia ° Kuurne 12 december 1820, vader is dan 29 jaar oud

Carpentier Rosalia Sophia ° Kuurne 17 april 1823

Carpentier Silvia Francisca ° Kuurne 9 april 1827 (klapper 10-4)

Carpentier Ursula Eugenia ° Kuurne 26 december 1829,

getuigen Andries Gheysens, landbouwer, 59 jaar en vaste getuige

Carpentier Octavia Vierginia ° Kuurne 1 oktober en 19 december 1833

Carpentier Fredericus Henricus ° Kuurne 20 maart 1835 en + 1 juni 1836

Carpentier Hermenie ° Kuurne 17 augustus 1837, moeder landbouwster, dan 40 jr oud

Maar het waren niet de zonen die de Stokerijmolen draaiende zouden houden. Na het overlijden van vader in 1802 werd er blijkbaar het een en ander verdeeld binnen de familie. De molen ging over naar dochter Rosalia Carpentier, geboren in 1786. Ze staat genoteerd als naaister – molenaarster.

Carpentier Rosalia	28 november	1786-598
--------------------	-------------	----------

Carpentier Rosalian fa Ludovicus Clementinus, Lendeledē en Barbara Theresia Holvoet
peter Joannes Verbeke, meter Maria Jacoba Holvoet.

Of ze effectief molenaarster was is niet meteen duidelijk, waarschijnlijk was er wel personeel voorhanden om de molen draaiende te houden. Mogelijks was haar toekomstige man werkzaam op de molen. Ze zou uiteindelijk in 1820 trouwen, ongeveer 34 jaar oud.

Lambrecht Joannes	Carpentier Rosalia	1820-01-20
-------------------	--------------------	------------

Lambrecht Jean, molder, ° Sint Baafs Vijve 25-11-1788 fs Petrus Ignace + Sint Baafs Vijve 27 floreal an 9 = 17-5-1801 en Marie Jeanne Vercruysse, present, X op 20-1-1820 met Carpentier Rosalie, naeyster ° Cuerne 28-11-1786 fa Louis, + Cuerne 14 thermidor an 10 = 3-8-1802 en van Barbara Theresia Holvoet, tegenwoordig.

Getuigen Louis Carpentier, landman, 45 jaar, wonend Zweveghem, Jean van Staceghem, Jacob en Jean Pottie.

Jan Lambrecht zou al bij het overlijden van Louis Clement in 1802, werkzaam zijn op de molen en bleef dat dus verder doen in dienst van de weduwe Barbara Theresia Holvoet. Van het een kwam het ander en Jan trouwde uiteindelijk met de eigenares in januari 1820, hij was 32 jaar en zijn echtgenote 34 jaar oud. Lang zou hun echtelijk geluk echter niet duren want Jan kwam reeds in mei van datzelfde jaar te overlijden, een zwangere vrouw achterlatend. Zo zie je maar dat men toen niet zomaar trouwde. Rosalia erfde de molen en ze huwde dus met een mulder. Het was voor de beide echtelingen een gouden zaak, een win-win situatie. Veel geluk zou het echtpaar in ieder geval niet aan huwelijk overhouden want een goede vier maand later kwam Jan Lambrecht te overlijden. Hij was ondertussen al toekomstige vader maar ook dat geluk was niet voor hem weggelegd. Zijn enige zoon Joannes Clement Lambrecht werd op 20 oktober 1820 geboren. Rosalia was echter wel in 1817 al eens ongehuwd moeder geworden van eveneens een Rosalie Carpentier. Of Jan Lambrecht al dan

niet de vader was is niet geweten, hij heeft in ieder geval die dochter niet erkend bij zijn huwelijk.

Lambregt Joannes + 24 mei 1820 om 1u 's morgens, molder, omtrent 30 jaar, ° Vyve Sainte Baefs wonend Cuerne, fs wijlen Petrus Ignaes en de levende Marie Joanne Vercruysse, man van Rosalia Carpentier. Aangifte op 25-05 door Petrus Carpentier, stoker, 29 jaar, zwaeger en Jean van Staceghem.

Rosalie kwam uit een gegoede familie, en met maar 1 kind en 1 op komst, was het niet echt noodzakelijk dat ze hertrouwde. Maar blijkbaar begon de eenzaamheid te wegen tot ze in 1823 het waagde om nog maar eens in het huwelijksbootje te stappen. Blijkbaar had de familie Carpentier heel wat relaties in Sint-Baafs-Vijve want de kersverse bruidegom, Joannes Kindt, was terug van daar afkomstig, maar woonde reeds te Kuurne bij zijn huwelijk. Mogelijks was hij als molenaar aangenomen na het overlijden van Joannes Lambrecht. Rosalie had eerder blijkbaar ongehuwd een dochter gekregen in 1817, ook een Rosalie Carpentier. Bij haar tweede huwelijk erkende Joannes Kindt wel de dochter die Jan Lambrecht niet had erkend.

Carpentier Rosalia	akte 95	1817-7-17
Carpentier Rosalia ° 17 juli 1817, fa van de ongehuwde Rosalia Carpentier, particuliere. Vroedvrouw Anna Seynhaeve komt de aangifte doen.		

Rosalie staat in 1817 genoteerd als particuliere, dat was in die tijd iemand die om verscheidene redenen, rijk, ziek, ongeschikt, te oud enz... , niet hoefde te werken om de kost te verdienen. Rosalia zal dus toen eigenlijk niet gewerkt hebben en hield het personeel de molen draaiende.

Kindt Jan	X	Carpentier Rosalie	26-11-1823
Joannes ° Sint Baafs Vijve 21-02-1786, molenaar, wonend Kuurne, fs Clement + Gottem 26-01-1815 en Anna Maria Descamps + Sint Baafs Vijve 03-09-1789.			
Rosalie ° Kuurne 28-11-1786, mulderegge, fa Louis Clement + Kuurne 02-08-1802 en Barbe Therese Holvoet, particuliere te Kuurne, weduwe van Joannes Lambrecht + Kuurne 24-05-1820. Beide echtelingen verklaren dat er van hen een kind is ingeschreven in de Burgerlijke Stand van Kuurne op 27 juli 1817 onder de naam van Rosalie Carpentier, welke zij hierbij erkennen.			
BBK 1826 : D78, kad. B153, eigen, mulder op 't Hoge, idem 1830			
BRK 1846 secD88 : 22 j met Kindts Clement 21 j en Silvia 17 j, allen molenaar en ° Kuurne. Dienstbode Antonius Vanderbeke ° Kuurne 30 j, ongehuwd, wel later, geen datum vermeld. Ouders dan al overleden, kinderen zetten zaak verder.			
BRK 1857 : sectie d 88, Kinderen August 31, Clement 29 en Silvie 27 jaar malen verder. Clement vertrekt naar Roeselare op 1-8- 1860. Silvie trouwt in op dit adres met Ivon Deboutte, mulder, ° Hulste, 32 jaar en malen verder op dit adres. Zie aldaar.			

Er was dus een voorhuwelijkskind en ook een zoon van haar eerste echtgenoot. Alhoewel Rosalia op het gebied van kinderen krijgen, niet meer van de jongste was, zouden er nog heel wat kinderen volgen:

Kindts Ivon Augustin ° 9 april 1824, akte 56, fs Joannes, werkman en Rosalia Carpentier.

Kints Clement ° 29 september 1825, akte 106, fs Joannes, molenaar, 40 jaar en Rosalia Carpentier.

Kinds Silvia Amelia ° 24 juli 1829, fa Joannes, mulder, 42 jaar en Rosalia Carpentier.

Kindts Leopold Constant ° 30 mei 1833 en + 4 mei 1834, de vader dan 47 jaar. Ouders waren van dezelfde leeftijd, dus Rosalia ook al 47 jaar oud bij de geboorte, toch redelijk uitzonderlijk.

Drie jaar na de laatste geboorte kwam moeder Rosalia dan te overlijden.

Carpentier Rosalia + 16 mei 1836 om 5 u namiddag, particuliere, 48 jaar, fa Ludovic en Theresia Holvoet, vrouw van Joannes Kindts. Aangifte op 17-05, door haar man en Petrus Francis Debal.

Vader Jan bleef dus achter met een schare kleine kinderen wat toen zeker niet evident was als alleenstaande. Hij zal in ieder geval veel hulp gehad hebben van familie en hij had misschien ook wel een kindermeid of iets dergelijks in dienst. Het duurde in ieder geval tot 1844, bijna 8 jaar na het overlijden van zijn vrouw, eer hij aan hertrouwen dacht. Zijn tweede vrouw was in ieder geval heel wat jonger, maar grote leeftijdsverschillen kwamen toen veelvuldig voor. Misschien was zijn tweede vrouw nog bij hem in dienst geweest toen ze een tijd te Kuurne verbleef.

Kindts Jean X Vandersyppe Eugenie 1844-02-07

Kindts Joannes, molenaar, ° Vyve Sint Baefs 21-2-1786, wonend Cuerne, fs Clement + Gothem 28-1-1815 en Anne Marie Deschans + Vyve Sint Baefs 3-9-1789 weduwnaar van Rosalia Carpentier + Cuerne 7-5-1836,

X op 7 februari 1844 met Vanderzyppe Eugenia, spinster, ° Oostrozebeke 28-9-1806, aldaar wonend en eerder te Cuerne, fa Joannes + Oostrozebeke 9-7-1839 en Isabelle Ghysels, toestemmend bij akte bij notaris Charles Vermeulen te Wielsbeke, wonend Oostrozebeke.

Getuigen Joannes Dehaen, kleermaker, Louis Kindt, herbergier, 42 jaar, Joannes Kindt, veldwachter en Carolus Dehaen, kleermaker, 34 jaar.

Van uit het tweede bed van Jan Kindt hebben we geen kinderen teruggevonden, ze was toch al 38 jaar oud bij haar huwelijk.

Uit de kadastrale legger bij de Poppkaart van rond 1850. Rosalia staat nog altijd genoteerd als weduwe Lambrecht. Mogelijks was ze met Jan Kindt met een contract getrouwd zodat de molen volledig haar eigendom bleef. Mogelijks is de kadastrale legger van heel wat eerder want Rosalia overleed in 1836 terwijl haar tweede echtgenoot, Jan Kindt nog in leven was.

Art. 139 Lambrecht Jan, de weduwe, werkster, Cuerne

B-159	huis	2	10	11	2	00	51
B-161	hof	17	90	2	17	01	
B-279	molen		18	1		17	266
B-280	land	16	40	2	13	12	
		36	58		32	30	317

Wat er eigenlijk van Joannes Kindt en zijn echtgenote terecht kwam weten we momenteel niet. Uit het bevolkingsboek van 1847 komen we niets te weten. Beiden zouden in 1857 reeds overleden zijn maar daar hebben we nog niets van gevonden. In 1857 vinden we dan de familie, of wat er nog van rest terug. We zien dat er heel wat mulders op het adres wonen. Drie ongehuwde kinderen van Jan en Rosalie zijn er mulder, en er is nog een Deboutte en een Coene die ook mulder zijn.

Clement Kindt zou in 1845 na het overlijden van zijn vader de molen geërfd hebben. Hij maalde er, samen met de rest van familie nog enkele jaren maar hij zou in 1860 ongehuwd naar Roeselare vertrekken. Misschien om er te huwen ?

Kuurns Bevolkingsboek 1857 sectie D 88

-
- 01 Kindts Auguste, mulder, ° Cuerne, 31 jaar, ongehuwd
 - 02 Kindts Clement, mulder, ° Cuerne 29 jaar, ongehuwd, naar Roulers op 1 aout 1860
 - 03 Kindts Silvie, mulder, ° Cuerne, 27 jaar, ongehuwd
 - 04 Deboutte Ivon, mulder, ° Hulste, 32 jaar, gehuwd (huwde pas in 1858)
 - 05 Deboutte Idalia Pelagia ° Cuerne 27 july 1859
 - 06 Coene Pierre Mulder, ° Wynckel St. Eloi, 25 ans, ongehuwd, komt van Dadizele op 2-5-1861
en vertrekt naar ???? op 10 juin 1861.
 - 07 Deboutte Elodie Silvie ° Cuerne 6 mars 1861 + 12-6-1861
 - 08 Deboutte Polydore Victor ° Cuerne 11 mai 1862
 - 09 Feys Pierre, domestique, Oostroosebeke, 54 jaar, ongehuwd.
tweemaal 9
 - 09 Deboutte Florimond Auguste, ° Cuerne 4 mai 1865

Clement zou na de dood van zijn moeder de molen in handen hebben gekregen, hij zal er wel een tijd gemalen hebben maar achteraf de molen van de hand gedaan hebben. We zien uit de gegeven van het bevolkingsboek uit 1857 dat op 1 augustus naar Roeselare trok. Volgens Molenecho's zou hij in 1860 te Meulebeke getrouwd zijn met Maria Ludovica Wullaert.

In 1857 zien we dat de zonen en dochter nog steeds verder maalden op de molen, maar dat de toekomstige molenaar er ook al aanwezig was, Ivo Deboutte. De molen was in 1858 te koop komen staan en Ivo, zoon van Joannes Kindt en Rosalia Carpentier, was de nieuwe eigenaar geworden.

Ivo en Silvie hadden dus ruim de tijd om met elkaar kennis te maken en ook zakelijk was het zeker een gouden zaak, zodat er uiteindelijk een huwelijk volgde in 1858. We zien ook dat de ouders van Silvie in 1858 reeds overleden waren. We zien ook dat het molenwerk daarna gewoon doorging.

Deboutte Constantin	X	Kindt Silvie Amelie	09-06-1858	106
---------------------	---	---------------------	------------	-----

Constantin ° Hulste fs Joannes Baptiste en Angela Honorez, werklieden Hulste.
 Silvie, particuliere ° Kuurne 24-07-1829 fa Joannes + Oostrozebeke 1845 en
 Rosalia Coleta Carpentier + Kuurne 1836.
 BRK 1857 : sectie D 88 Ivo trouwde in op dit adres met Silvie fa Joannes
 en Rosalie Carpentier. Ivo en Silvie waren beiden molenaar van beroep. Ouders
 van Rosalie al overleden bij haar huwelijk. Het jonge koppel zette de zaak verder.
 Hun kinderen Idalia Pegalia ° 27-7-1859, Elodie Silvie ° 6-3-1861 + 12-6-1861,
 Polydore Victor ° 11-5-1862 en Florimond Auguste ° 4-5-1865, allen ° Kuurne.
 Daarbij Pierre Coene, mulder, ° Winkel St. Elooi, 25 jaar, van Dadizele op 2-5-1861
 en naar ? op 10-6-1861 en Pierre Feys, knecht, ° Oostrozebeke,
 54 jaar, ongehuwd.
 Kinderen :
 Deboutte Idalia Pelagia ° Kuurne 27 juli 1859, vader dan 31, moeder 30 jaar oud
 Deboutte Elodie Silvie ° Kuurne 6 maart en + 12 juni 1861
 Deboutte Polydore ° Kuurne 11 mei 1862
 Deboutte Florimond Auguste ° Kuurne 4 mei 1865 op sectie D 88
 Deboutte Alidor Victor ° Kuurne 11 sept. 1866 en + 2 december 1868 op sectie D 96

Kindt Silvie Amelie kwam op 22 augustus 1867 te overlijden om 8 u 's morgens op de sectie D 96,

ze werd 39 jaar oud en was molenaarster van beroep. Mogelijks was haar overlijden aan een zwangerschap op bijna 40 jarige leeftijd te wijten, het werd meteen haar laatste.

Vader Jan Kindt bleef dus achter met een schare kleine kinderen en er zal wel heel wat georganiseerd geweest zijn om alles in goede banen te lijden. Een tweede huwelijk was dus in Ivo zijn geval meer dan wenselijk. Hij huwde dan ook kort nadien met de Ooigemse Victorine Verloo. Een preciese datum weten we nog niet maar bij het opmaken van het bevolkingsboek in 1870 was Ivo al hertrouwd, zijn tweede echtgenote wordt al genoemd, maar er staan geen bijzonderheden in.

Bevolkingsboek 1870 – Kuurne Sectie D 96

- 01 Deboutte Ivon ° Hulste 1828, gehuwd, metser
- 02 Kinds Silvie ° Cuurne 1832, gehuwd, + 22 aout 1867
- 03 Deboutte Idalie ° Cuurne 1860 + 1 octobre 1861
- 04 Deboutte Polidore ° Cuurne 1862
- 05 Deboutte Florimond ° Cuurne 1865
- 06 Deboutte Alidor ° Cuurne 1866 + 2 decembre 1868
- 07 Kinds Auguste ° Cuurne 1821, metser, naar Harlebeke op 15 novembre 1868
- 08 Carpentier Catherine ° Cuurne 1796, weduwe van (niet vermeld)
- 09 Bevernage Regina ° Desselghem 1811, ongehuwd, dienstbode,
komt van Desselghem op 1 aout 1879

Verloo Victorine, gehuwd (niets anders vermeld)

Van molengegevens helemaal geen sprake meer, zou nu metser zijn. Er waren twee kinderen jong overleden en er woonde een broer van Ivo een tijd bij hen in. Ook Catharina Carpentier. Wie zij was is ook niet helemaal duidelijk. Er zijn twee mogelijkheden en waarschijnlijk is de eerste wel de juiste persoon die hierboven in het lijstje staat, ze was weduwe van Joseph Osér (ook veel schrijfwijzen). Op 7 juni 1820 trouwde Catharina Carpentier met Josephus Osér, die was te Desselgem geboren in 1798 als onwettige zoon van Maria Catharina. Catharina zou geboren op 17 maart 1794 als dochter van Eugène en Anne Therese Degisse.

Zoals men uit onderstaande uittreksels van akten kan zien is er soms niet veel nodig om verwarring te zaaien.

Carpentier Maria Catharina 27 onbekende maand 1794
fa Eugenius ex Lendeledede en Barbara Theresia de Grijse ex Rumbeke

Carpentier Isabella Catharina 3 juli 1800
fa Leonard Eugenius en Anna Theresia de Grijse ex Lendeledede / Rumbeke

Deboutte Ivo ° Hulste 1-9-1828 + Kuurne 8-3-1909, weduwnaar Silvie Amelie Kindts X Victoria Verloo

Verloo Victoria + 4 februari 1900 op de sectie D nr. 96 om 4u 's morgens, huishoudster, 75 jaar,
° Oyghem, vrouw van Ivo Deboutte, mulder, 72 jaar, fa Judocus en Francisca Vlaemynck.
Aangifte door haar man en Polydoor Deboutte, koopman, 38 jaar, schoonzoon (?).
(niet in akte: Ivo eerder weduwnaar van Silvie Kindt)

In 1900 was Ivo dus weduwnaar geworden, mogelijks was het volgende echtpaar dan al eigenlijk molenaar geworden, al bij al bleef het in de familie.

Het volgende echtpaar dat verder zou malen van het echtpaar Deboutte - Catry.

Deboutte Polydore Victor X Catry Mathilde 20-02-1897 5
 Polydore ° Kuurne 11-05-1862 fs Ivo Constant, mulder te Kuurne en Silvie Kindt
 + Kuurne.
 Mathilde, zonder bedrijf ° Kuurne 20-03-1854 fa Petrus + Kuurne 1892
 en Marie Therese Vandaele + Kuurne 02-1892.

Polydore was bij zijn huwelijk 38 en zijn vrouw al 43 jaar oud. Het is dus meer dan waarschijnlijk dat er na 1900 geen kinderen meer zijn bijgekomen. Een rechtstreekse mannelijke opvolger is er dus niet meer gekomen.

Kinderen :

Deboutte Germaine Mathilde Marie Therese ° Kuurne 15 juni 1898 op sectie B 200
 + Kortrijk 9-8-1982, fa Polydoor en Mathilde Catry
 Deboutte Idalie Marie ° Kuurne 22-juni 1899, vader, dan 37 en de moeder 45 jaar oud.
 + 1-1-1985, ongehuwd.

Hun overlijden:

Deboutte Polydoor Victor ° Kuurne 11-5-1862 + Kuurne 23-2-1943, weduwnaar van
 Kortrijksestraat 49
 Catry Mathilde ° 20-3-1854 + 13-4-1921, vrouw van Polydore Deboutte.filia Petrus en
 Maria Vandaele, 67 jaar oud.

Hoelang Polydoor eigenlijk nog verder maalde is niet meteen duidelijk. De Eerste Wereldoorlog was in aantocht en dan zal het malen maar op een laag pitje gestaan hebben, tijdens de oorlog misschien wel volledig stilgelegd. Hij liet rond 1921, in de nasleep van de oorlog, de molen over aan de dochters. Zij zelf zullen wel de molen niet draaiende hebben gehouden. Het is misschien ook wel de periode dat de molen toen in handen kwam van Cyriel Vangaever, of hij al dan niet er eigenaar van werd is niet meteen duidelijk. Het moet zijn dat de molen toen heel bedrijvig was want veel molens verdwenen na Wereldoorlog I.

Tijdens de Duitse bezetting, op 22 december 1943 werd de molen een geklasseerd monument, of hij dan nog een werkende molen was weten niet. Het was in ieder geval molenaar Cyriel Vangaever die er de molen, of wat er van restte, in 1959 verkocht aan de gemeente voor de som van 67 900 frank, een kleine 1700 euro.

Na 1960 werd de Stokerijmolen meermalen gerestaureerd, gedurende zo'n 20 jaar kosten de verschillende restauratie zowat 7 500 000 frank, ongeveer 187 500 euro. Waarvan de gemeente er voor 20 % moest in tussen komen. Ook is de molen zelfs meermalen te bezoeken geweest voor het grote publiek.

Maar een molen is zoals bij alle machines, zowel bij mens en dier, rust roest. Bij gebrek aan molenaars en veelal ook aan de nodige financiën lag de molen er meestal werkeloos bij. Door het jarenlang stilliggen verkommerde de molen van langs om meer zodat het momenteel zelfs te gevaarlijk is om hem nog te betreden. Ook staat de molen daar eigenlijk niet meer op zijn plaats. Een molen moet wind kunnen vangen. Vroeger stond hij daar open bloot maar de latere bebouwingen en beplantingen maakten daar een eind aan. Onderstaand kaartje maakt ons duidelijk dat de windvang voor de Stokerijmolen ver van ideaal is.

*Stokerijmolen een laatste uitweg bieden om het behoud van de molen te Verzekeren.
 Binnenste stippellijn 100 meter rond de molen. Buitenste stippellijn 200 meter rond de molen.
 Groene vakjes geen belemmering voor windvang, oranje wel.
 Heel wat hoge bomen die voor belemmering zorgen zijn hier niet in kaart gebracht.*

Onze stokerij molen is terug aan een grondige restauratie toe, maar het is een moeilijk dossier geworden. Financieel, met subsidies en allerlei andere zaken zou de restauratie wel haalbaar zijn. Maar een geschikte locatie is dan weer iets anders, ook moet de molen dan helemaal ontmanteld worden, alle onderdelen terug op punt gezet worden en daarna terug heropgebouwd. De gemeente is eigenaar van de molen maar of ze nog eigen grond ter beschikking heeft waar de molen tot zijn recht zou komen is niet meteen duidelijk. Indien niet, dan zal er nog grond moeten aangekocht worden. Zodoende is het dossier een beetje op de lange baan geschoven.

Is het kostenplaatje eigenlijk wel de moeite waard? Zoals altijd zijn er zowel voor- als tegenstanders. Een ding staat vast, als men de molen terug zijn vroegere waardigheid terug geeft, waar dan ook, dan zal hij terug regelmatig moeten draaiende gehouden worden, anders zullen alle moeite en geld te vergeefs geweest zijn en zal de molen er maar tijdelijk nut van gehad hebben.

Onze verre voorouders waren zeker van de domste niet, met het materiaal dat men toen maar had werden er windmolens gebouwd die honderden jaren werkzaam waren en die werkten met wind als enige energie. In modernere tijden had men dan stoom, diesel of elektriciteit van doen om alles gemalen te krijgen. De laatste jaren heeft men ingezien dat onze voorouders het bij het rechte eind hadden, en is het bouwen van windmolens weer populair geworden, zij het in een heel andere, modernere versie en voor andere doeleinden. De wind was toen en ook nu nog volledig gratis, maar om die te kunnen gebruiken heeft het nog steeds een serieus kostenplaatje.

Toen bovenstaande foto werd genomen was de molen waarschijnlijk al niet meer in gebruik. Wel ziet men dat de windvang nog ideaal was, iets waar later heel wat verandering zou in komen.